

Bilag 16.

R i g s a d v o k a t e n .

København, den 25. November 1938.

I Skrivelse af 8. November 1938 (J. 3 Ktr. 1938 Nr. 2308) har Justitsministeriet udbedt sig en Udtalelse i Anledning af, at Folketingets Udvalg angaaende Forslag til Danmarks Riges Grundlov har ønsket en Oversigt over Anklagemyndighedens forfatningsmæssige Stilling i England samt Anvisning paa, hvorledes Regelen om Privatanklage eventuelt kan indgaa som Led i dansk Ret.

Saaledes foranlediget skal jeg udtale, at jeg med Hensyn til Spørgsmaalet om Anklagemyndighedens forfatningsmæssige Stilling i England kan henholde mig til den hoslagt tilbagefølgende, i Justitsministeriet udarbejdede Oversigt herover, af hvilken det vil fremgaa, at der er saa store Forskelligheder mellem Anklagemyndighedens forfatningsmæssige Stilling i England og Danmark, at engelsk Rets herhen hørende Regler i hvert Fald ikke uden gennemgribende Ændringer vil kunne overføres til den danske Strafferetspleje.

Selv om det imidlertid maatte være muligt at tilpasse Strafferetsplejen en Regel om Privatanklage, er det dog et Spørgsmaal, om ikke Indførelsen af en saadan Regel dels er upaakrævet, dels er forbundet med saadanne Ulemper, at den er utilraadelig, et Spørgsmaal, der ikke er nyt.

I det Udkast til Lov om Strafferetsplejen, der i Marts Maaned 1875 blev afgivet af den ved allerhøjeste Reskript af 28. Februar 1868 nedsatte Kommission, indeholdtes i §§ 40 og 44—45 Regler om privat Paataleret, og det udtales i Bemærkningerne pag. 34—37, at Privatanklagen indrømmes som Betyggelse mod Vilkaarlighed og mod den offentlige Anklagemyndigheds pligtstridige Forsømmelse af sit Hverv.

Tidligere var Stillingen den, at dansk Ret i Overensstemmelse med ældre germansk Ret oprindelig havde overladt den private Forurettede at paatale de mod ham begaaede Forbrydelser, men denne private Paataleret var ved alle betydeligere Forbrydelser forlængst fortrængt af den offentlige Forfølgning. Den private Paataleret synes dog formelt — om end i Teorien omtvistet — at have bestaaet indtil Retsplejeloven af 11. April 1916.

Ogsaa det Udkast til Lov om Strafferetsplejen, der afgaves i 1899 af den ved allerhøjeste Reskript af 11. Maj 1892 nedsatte Kommission, indeholdt i § 36, jfr. §§ 366—376 tilsvarende Bestemmelser om Privatanklage, og i de af Regeringen i Aarene 1901—1905 fremsatte Forslag til en Retsplejelov fandtes ligeledes Bestemmelser herom. Det i 1906 fremsatte Regeringsforslag, der afskaffede den særlige Anklagemyndighed, indeholdt imidlertid ej heller nogen Regel om Privatanklage, og en saadan Regel har ikke været genoptaget i de senere fremsatte Retsplejlovsforslag.

Motiverne til Forslaget fra 1906 ses ikke at indeholde nogen Begrundelse for Bestemmelsernes Forsvinden, og det ligger da nær at antage, at Motiveringerne maa søges, dels i Regelens Modstrid med den herskende Opfattelse af Straffen som socialt betinget, dels i at Adgangen til Privatanklage let kan misbruges, jfr. Professor Munch-Petersen: „Den danske Retspleje“, 5. Del, 2. Udgave 1926, pag. 66—67.

Uden for Lovgivningsomraadet har Spørgsmaalet om Privatanklage været indgaaende behandlet under Forhandlingerne paa det 16. Nordiske Juristmøde, der afholdtes i Oslo i August Maaned 1934, jfr. Referatet af Forhandlingerne pag. 178—201.